TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2004. gada 16. novembrī *

Lieta C-327/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Rechtbank te 's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 16. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 18. septembrī, tiesvedībā

Lili Georgieva Panayotova,

Radostina Markova Kalcheva,

Izabella Malgorzata Lis,

Lubica Sopova,

Izabela Leokadia Topa un

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

Jolanta Monika Rusiecka

pret

Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātas priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*] (referents), R. Šintgens [*R. Schintgen*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] un H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*],

ģenerāladvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*],
sekretāre M. F. Kontē [*M.-F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2003. gada 2. decembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Panajotovas [*Panayotova*] kundzes, Kalčeva [*Kalcheva*] kundzes un Lisas [*Lis*] kundzes vārdā — R. van Asperens [*R. van Asperen*], advokāts;

— Nīderlandes valdības vārdā — S. Terstala [*S. Terstal*] un J. van Bakela [*J. van Bakel*], pārstāves;

— Grieķijas valdības vārdā — M. Apesoss [*M. Apessos*] un K. Boskovitss [*K. Boskovits*], pārstāvji;

— Francijas valdības vārdā — S. Berheota-Nunjesa [*C. Bergeot-Nunes*], pārstāve;

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — P. J. Kaipers [*P. J. Kuijper*] un H. van Vlīts [*H. van Vliet*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 19. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālo nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Nolīguma starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Bulgārijas Republiku, no otras puses, kas apstiprināts ar 1994. gada 19. decembra Padomes un Komisijas lēmumu Nr. 94/908/EOTK, EK, *Euratom* (OV L 358, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Nolīgums starp Kopienām un Bulgāriju"), 45. panta 1. punktu un 59. panta

1. punktu, Eiropas Nolīguma starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Polijas Republiku, no otras puses, kas apstiprināts ar 1993. gada 13. decembra Padomes un Komisijas lēmumu Nr. 93/743/EOTK, EK, *Euratom*, 44. panta 3. punktu un 58. panta 1. punktu (OV L 348, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Nolīgums starp Kopienām un Poliju"), kā arī Eiropas Nolīguma starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Slovākijas Republiku, no otras puses, kas apstiprināts ar 1994. gada 19. decembra Padomes un Komisijas lēmumu Nr. 94/909/EOTK, EK, *Euratom*, 45. panta 3. punktu un 59. panta 1. punktu (OV L 359, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Nolīgums starp Kopienām un Slovākiju", un minētie nolīgumi kopā — "Asociācijas nolīgumi").

2 Šis lūgums ir iesniegts prāvās starp Bulgārijas pilsonēm Panajotovu un Kalčevu, kā arī Polijas pilsonēm Lisu, Topu un Rusiecku, un Slovākijas pilsoni Sopovu un *Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie* (ministrs ārvalstnieku un integrācijas jautājumos) par pēdējā atteikumu izsniegt tām uzturēšanās atļauju, lai veiktu profesionālo darbību kā pašnodarbinātas personas.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punkts, kas iekļauts tā IV sadaļā, noteic:

"Katra dalībvalsts, sākot ar šī līguma spēka stāšanās brīdi piešķir nosacījumus Bulgārijas uzņēmumu un pilsoņu uzņēmējdarbības dibināšanai, Bulgārijā dibinātu uzņēmumu un tās teritorijā uzņēmējdarbību veicošu pilsoņu darbībai, kas nav mazāk labvēlīgi kā tie, kas piešķirti tās pašas uzņēmumiem un pilsoņiem, izņemot jautājumus, kas ietverti Pielikumā XVa."

4 Saskaņā ar šī paša nolīguma 59. panta 1. punktu:

"Attiecībā uz IV sadaļas piemērošanu nekas no šī nolīguma nevar aizkavēt puses pielietot savus likumus un noteikumus par fizisko personu iebraukšanu un uzturēšanos, darbu, darba apstākļiem un fizisko personu uzņēmējdarbības dibināšanu un pakalpojumu sniegšanu ar nosacījumu, ka, to darot, tās tos nepielieto tādā veidā, kas atceļ vai pasliktina tās priekšrocības, kas jebkurai no pusēm ir paredzētas saskaņā ar kādu konkrētu šī nolīguma noteikumu [..]."

5 Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punkts un 58. panta 1. punkts, kā arī Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punkts un 59. panta 1. punkts ir formulēti līdzīgi kā Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punkts un 59. panta 1. punkts.

Nīderlandes tiesiskais regulējums

6 1994. gada *Vreemdelingenwet* (1994. gada Likums par ārvalstniekiem, turpmāk tekstā — "*Vreemdelingenwet*") 16.a panta 1. punkts noteic, ka uzturēšanās atļaujas pieteikums tiek izskatīts tikai tad, ja ārvalstniekam ir derīga pagaidu uzturēšanās atļauja. Šī paša panta 3. un 4. punkts atbrīvo no šiem nosacījumiem noteiktu kategoriju ārvalstniekus, kamēr šī panta 6. punkts noteic, ka pieteikuma iesniedzēji var tikt atbrīvoti ļoti īpašos individuālos gadījumos.

7 Pagaidu uzturēšanās atļauja ārvalstniekam ir jāpieprasa tuvākajā Nīderlandes diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā savā valstī vai valstī, kur tas ilgstoši uzturas. Tā tiek izsniegta ar nosacījumu, ka pieprasītājs atbilst uzturēšanās atļaujas saņemšanas pamatnosacījumiem. Ja apstākļi no izdošanas brīža nemainās vai neizrādās, ka atļauja ir iegūta, pamatojoties uz neprecīziem datiem, šādas atļaujas turētājs var pēc ierašanās Nīderlandē iegūt [pastāvīgās] uzturēšanās atļauju.

8 Attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos, kas nepārsniedz trīs mēnešus, Bulgārijas pilsoņiem ir jāsaņem vīza. Saskaņā ar *Vreemdelingenwet* 8. pantu un 1994. gada *Vreemdelingenbesluit* (1994. gada Dekrēts par ārvalstniekiem) 46. panta 1. punkta c) apakšpunktu Polijas un Slovākijas pilsoņiem ir tiesības brīvi uzturēties vienu trīs mēnešu periodu (turpmāk tekstā — "brīvais periods"). Tomēr saskaņā ar 1994. gada *Vreemdelingenbesluit* 46. panta 2. punktu šis brīvais periods izbeidzas automātiski, ja tā laikā ieinteresētā persona iesniedz uzturēšanās atļaujas pieteikumu.

Pamata prāvas un prejudiciālie jautājumi

9 Prasītāju iesniegtos uzturēšanās, lai veiktu profesionālu darbību Nīderlandē kā pašnodarbinātas personas, atļauju pieteikumus noraidīja Groningenas (Nīderlande) reģionālās policijas priekšnieks, motivējot atteikumu ar to, ka šīm personām nav pagaidu uzturēšanās atļaujas, ko pieprasa *Vreemdelingenwet* 16. panta 1. punkts. Sūdzības, kas tika iesniegtas par šo atteikumu, ar *Minister voor Vremdelingenzaken en Integratie* laika posmā no 2001. gada 22. janvāra līdz 1. maijam pieņemtiem lēmumiem tika atzītas par nepamatotām.

10 Izskatot sūdzību par šiem lēmumiem, *Rechtbank te 's-Gravenhage*, pirmkārt, nolēma, ka prasītājas pamata prāvā nevar atsaukties ne uz vienu no *Vreemdelingenwet* 16. panta 3., 4. un 6. punktā paredzētajiem izņēmumiem.

11 Tālāk iepriekš minētā tiesa norāda, ka savos 2001. gada 27. septembra spriedumos lietā C-63/99 *Gloszczuk* (*Recueil*, I-6369. lpp., 86. punkts), C-235/99*Kondova* (*Recueil*, I-6427. lpp., 91. punkts), kā arī C-257/99 *Barkoci* un *Malik* (*Recueil*, I-6557. lpp., 83. punkts), kas pasludināti prāvās, kurās bija piemērojami Lielbritānijas tiesību akti, Eiropas Kopienu Tiesa ir izspriedusi, ka noteikumi par uzņēmējdarbības tiesībām, ko satur Asociācijas nolīgumi, ko noslēgušas Kopienas, principā nav pretrunā ar to, ka dalībvalstis piekļuvi teritorijai pakļauj prasībai par pagaidu uzturēšanās atļaujas saņemšanu.

12 Tā šajā sakarā īpaši atzīmē, ka iepriekš minētā *Barkoci* un *Malik* sprieduma 4. punktā Eiropas Kopienu Tiesa sprieda saistībā ar noteikumiem, kas formulēti identiski Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punkta un 59. panta 1. punkta normām, tas ir, Eiropas Nolīguma starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Čehijas Republiku, no otras puses, kas apstiprināts ar 1994. gada 19. decembra Padomes un Komisijas lēmumu Nr. 94/910/EOTK, EK, *Euratom* (OV L 360, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Nolīgums starp Kopienām un Čehiju") 45. panta 3. punktu un 59. panta 1. punktu:

"Asociācijas nolīguma 59. panta 1. punkta pirmā teikuma beigās izteiktais nosacījums ir jāinterpretē tādējādi, ka Čehijas pilsoņa pienākuma pirms došanās uz uzņemošo dalībvalsti savā mītnes zemē saņemt iebraukšanas atļauju, kuras piešķiršanai ir jāveic pamatnosacījumu, tādu kā [*United Kingdom*] *Immigration Rules* [(*House of Commons Paper 395*), turpmāk tekstā — "*Immigration Rules*"] 212. punktā paredzētie, pārbaude, ne mērķis, ne sekas nav padarīt par neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu iespēju Čehijas pilsoņiem izmantot tiesības, kuras piešķir šī

nolīguma 45. panta 3. punkts, ar nosacījumu, ka uzņemošās dalībvalsts kompetentās iestādes izmanto savu rīcības brīvību attiecībā uz iebraukšanas, lai veiktu uzņēmējdarbību, atļaujas pieteikumiem, kas ir iesniegti saskaņā ar šo līgumu, iebraucot šajā valstī, tādējādi, ka iebraukšanas atļauju var piešķirt Čehijas pilsonim, kuram nav atļaujas iebraukt, pamatojoties uz ko citu, nevis *Immigration Rules*, ja šīs personas pieteikums skaidri un acīmredzami atbilst tām pašām pamatprasībām, ko piemērotu tad, ja viņš pieprasītu iebraukšanas atļauju, atrazdamies Čehijas Republikā."

13 Iesniedzējtiesa uzsver, ka iepriekšminētā *Barkoci* un *Malik* sprieduma 69. punktā Eiropas Kopienu Tiesa tomēr precizēja:

"[..] nepieskaroties jautājumam, vai Asociācijas nolīguma 59. panta 1. punkts atļauj uzņemošās dalībvalsts kompetentajām iestādēm atteikt ielaist savā teritorijā Čehijas pilsoni bez iebraukšanas atļaujas, pietiek pārbaudīt to, vai britu iestāžu veiktā valsts tiesību aktu piemērošana attiecībā uz imigrāciju kā tādu, ieskaitot *Secretary of State [for the Home Department]* rīcības brīvību, kuras mērķis ir noteikt to, vai individuālos gadījumos nosacījums par iebraukšanas atļaujas esamību var tikt neievērots, atbilst 59. panta 1. punkta pirmā teikuma beigās ietvertajam nosacījumam."

14 Šajos apstākļos iesniedzējtiesa jautā, vai atbilde, kas parādās iepriekš minētā sprieduma lietā *Barkoci* un *Malik* 4. punktā, lasot to saskaņā ar šī paša sprieduma 69. punktu, nav izstrādāta tikai atbilstoši Apvienotās Karalistes tiesību aktu īpatnībām. Šajā sakarā tā norāda, ka atšķirībā no tām Nīderlandes tiesības neļauj kompetentajām iestādēm, izņemot *Vreemdelingenwet* 16. pantā noteikti paredzētos gadījumus, izsniegt uzturēšanās atļauju prasītājām pamata prāvās, ja viņām nav pagaidu uzturēšanās atļaujas.

15 Iepriekš minētā tiesa, visbeidzot, uzsver, ka, nesaņemot prasīto vīzu, Panajotova un Kalčeva, iesniedzot savus uzturēšanās atļaujas pieteikumus uzņēmējdarbības veikšanai šajā dalībvalstī, Nīderlandē atradās nelegāli. No otras puses, situācija ir neskaidrāka attiecībā uz citām prasītājām pamatprāvās, kuras, nebūdamas pakļautas vīzas nepieciešamībai, lai uzturētos Nīderlandē ne vairāk par trīs mēnešiem, un izmantojot brīvo periodu atbilstoši šī sprieduma 8. punktam, varēja uzturēties šajā valstī pirms pieteikuma par uzturēšanās atļaujas saņemšanu iesniegšanas.

16 Šajos apstākļos *Rechtbank 's-Gravenhage* pieņēma lēmumu apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai atbilde, ko Tiesa sniedza uz ceturto jautājumu 2001. gada 27. [septembra] spriedumā lietā C-257/99 (*Barkoci* un *Malik*), ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka kompetentā iestāde, saņemot Nīderlandē iesniegtu uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību Asociācijas nolīguma ietvaros, atļaujas pieteikumu, atturas no jebkādas tā izskatīšanas pēc būtības sakarā ar pagaidu uzturēšanās atļaujas trūkumu, ir nesaderīgs ar, respektīvi, Bulgārijas Asociācijas nolīguma 45. panta 1. punktu, lasot to kopā ar 59. panta 1. punktu, 44. panta 3. punktu, lasot to kopā ar Polijas Asociācijas nolīguma 58. pantu, un 45. panta 3. punktu, lasot to kopā ar Slovākijas Republikas Asociācijas nolīguma 59. pantu? Vai fakts, ka ieceļošanas pamatnosacījumi ir precīzi un acīmredzami ievēroti, ietekmē atbildi uz šo jautājumu?

2) Vai fakts, ka uzturēšanās atļaujas pieteikuma [iesniegšanas] brīdī tā autors [iesniedzējs] legāli uzturas Nīderlandē uz cita, nevis pagaidu uzturēšanās atļaujas pamata, piemēram, sakarā ar laika periodu, kas pazīstams kā "brīvais" [periods], ko paredz *Vreemdelingenwet* 8. pants, ietekmē atbildi uz pirmo jautājumu, un, ja jā, tad — kādā mērā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

17 Ar saviem diviem jautājumiem, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai attiecīgo Asociācijas nolīgumu noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru uzturēšanās, lai veiktu tur uzņēmējdarbību kā pašnodarbināta persona saskaņā ar iepriekš minētajos nolīgumos noteikto, atļaujas pieteikums, kas iesniegts tās teritorijā, ir noraidāms bez izskatīšanas, ja pieteicējam nav pagaidu uzturēšanās atļaujas, ko pirms tam izdevušas minētās dalībvalsts diplomātiskās vai konsulārās iestādes ieinteresētās puses izcelsmes valstī vai valstī, kur tā ilgstoši uzturas, pat ja pieteikuma iesniegšanas brīdī tā legāli uzturas minētajā dalībvalstī citādi nekā pašnodarbināta persona un ja persona uzskata, ka tā nepārprotami un acīmredzami atbilst pamatnosacījumiem par šādas pagaidu atļaujas un uzturēšanās atļaujas piešķiršanu pašnodarbinātai personai.

18 Tiešā iedarbība, kas ir jāatzīst attiecībā uz Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punktu, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punktu un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punktu, paredz, ka Bulgārijas, Polijas un Slovākijas pilsoņiem uz šo nolīgumu pamata ir tiesības uz tiem atsaukties uzņemošās dalībvalsts tiesā, neņemot vērā faktu, ka tās iestādes ir kompetentas attiecībā pret šiem pilsoņiem piemērot valsts tiesību aktus par ieceļošanas, uzturēšanās un uzņēmējdarbības veikšanu saskaņā ar Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 59. panta 1. punktu, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 58. panta 1. punktu un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 59. panta 1. punktu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gloszczuk*, 38. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kondova*, 39. punkts, kā arī 2001. gada 20. novembra spriedumu lietā C-268/99 *Jany* u.c., *Recueil*, I-8615. lpp., 28. punkts).

19 Ja tiesības veikt uzņēmējdarbību, tādas, kādas tās ir definētas iepriekšējā punktā minētajos pirmajos trīs noteikumos, nozīmē, ka tiesības iebraukt un tiesības uzturēties ir atvasinātas no šīm tiesībām, no šiem trim noteikumiem tomēr izriet, ka tiesības iebraukt un uzturēties neveido absolūtas priekšrocības, jo to izmantošana, ja vajadzīgs, var tikt ierobežota ar uzņemošās dalībvalsts noteikumiem par šādu pilsoņu ieceļošanu, uzturēšanos un uzņēmējdarbības veikšanu (iepriekš minētais spriedums lietā *Gloszczuk*, 51. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā *Kondova*, 54. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Jany* u.c., 28. punkts).

20 Lai atbilstu Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 59. panta 1. punkta, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 58. panta 1. punkta un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 59. panta 1. punkta nosacījumam, tiesību veikt uzņēmējdarbību ierobežojumiem, kurus noteic uzņemošās dalībvalsts tiesību akti imigrācijas jomā, ir jāīsteno paredzētais mērķis un tie nevar radīt iejaukšanos, kas skartu tiesību, kuras ar šo līgumu 45. panta 1. punktu, 44. panta 3. punktu un 45. panta 3. punktu attiecīgi piešķirtas Bulgārijas, Polijas un Slovākijas pilsoņiem, pašu būtību, padarot šo tiesību izmantošanu par neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu (iepriekš minētais spriedums lietā *Gloszczuk*, 56. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Kondova*, 59. punkts).

21 Šajā sakarā tādi noteikumi kā Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punkts un 58. panta 1. punkts, lasot tos kopā, Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, principā neiestājas pret iepriekšējās kontroles sistēmu, kas ieceļošanas un uzturēšanās atļaujas izdošanu, ko veic imigrācijas jomā kompetentas iestādes, pakļauj nosacījumam, ka pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka tam ir nodoms kļūt par pašnodarbināto, ne strādājot vienlaicīgi jebkādu algotu darbu, ne [arī] izmantojot

valsts līdzekļus, un ka viņam no paša sākuma ir pietiekoši finanšu līdzekļi, lai veiktu attiecīgo pašnodarbinātā darbību, un saprātīgas iespējas, lai tas izdotos (iepriekš minētais spriedums lietā *Gloszczuk*, 86. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā *Kondova*, 91. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Jany* u.c., 31. punkts).

22 Šāda valsts sistēma pieteikuma iesniedzēja paredzētās darbības īstās būtības kontrolei, kas veicama pirms tā izceļošanas uz uzņemošo dalībvalsti, ir vērsta uz leģitīmu mērķi tiktāl, ciktāl tā atļauj attiecināt respektīvo valstu pilsoņu ieceļošanas un uzturēšanās tiesības, kas balstās uz šiem noteikumiem, tikai uz tajos paredzētajiem labuma guvējiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Gloszczuk*, 58. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā *Kondova*, 61. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *Barkoci* un *Malik*, 62. punkts).

23 Turklāt šāda kontroles sistēma var tikt attaisnota, ņemot vērā faktu, ka pamatnosacījumu pārbaudi un detalizētu izpēti, ko tā paredz, var daudz vieglāk veikt izcelsmes valstī, īpaši ņemot vērā kā lingvistiskus apsvērumus, tā arī apsvērumus attiecībā uz pieeju informācijai par ārvalstu pilsoņu, kas vēlas veikt uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, situāciju (skat. iepriekš minētā sprieduma *Barkoci* un *Malik* lietā 65. un 66. punktu).

24 Pieprasot uzņemošajai dalībvalstij, kurai ir izveidota šāda iepriekšējās kontroles sistēma, turklāt nodrošināt, ka tās iestādēm būtu pienākums pārbaudīt jebkuru pieteikumu, kas ir iesniegts tās teritorijā Asociācijas nolīgumu ietvaros, tiktu radīts it sevišķi pieteikumu, kas formulēti tūristu uzturēšanās vai cita veida uzturēšanās, kam

nebūtu jāpārsniedz īss laika posms, laikā, pieplūduma risks. Šāda situācija, kā uzsvēra Nīderlandes, Grieķijas un Francijas valdība, visdrīzāk apdraudētu attiecīgo dalībvalstu izveidoto obligātās iepriekšējās kontroles sistēmu, ņemot vērā nepieciešamo laiku pieteikumu pārbaudei un iespējamo sūdzību, kas tiktu iesniegtas par atteikumiem, izskatīšanai, un dalībvalstu brīvību piešķirt brīvu vai vienkāršotu iekļūšanu tās teritorijā tikai ar noteikumu, ka uzturēšanās nepārsniedz īsu laika posmu. Tāpat tiktu vājināta Nolīguma starp Kopienām un Poliju 58. panta 1. punkta, Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju nolīguma 59. panta 1. punkta un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 59. panta 1. punkta iedarbība.

25 Tā kā rīkojumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu nav precizējumu par pamatnosacījumiem, kurus saskaņā ar Nīderlandes tiesisko regulējumu piemēro attiecībā uz pagaidu uzturēšanās atļaujas izsniegšanu, iesniedzējtiesai [pašai], ja vajadzīgs, ir jāpārbauda, vai šie nosacījumi ir piemēroti, lai sasniegtu šī sprieduma 22. punktā norādīto mērķi (par Nīderlandes tiesisko regulējumu, kāds saskaņā ar lietas apstākļiem bija spēkā tajā laikā, skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Jany*, 31. punkts).

26 Jānorāda arī, ka procesuālajiem noteikumiem, kas noteic šādas pagaidu uzturēšanās atļaujas izsniegšanu, ir jābūt tādiem, lai tie nodrošinātu, ka Asociācijas nolīgumos noteikto tiesību veikt uzņēmējdarbību izmantošana nav padarīta par neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu.

27 No tā īpaši izriet, ka shēmai, ko pielieto attiecībā uz šādām pagaidu uzturēšanās atļaujām, ir jābūt balstītai uz procesuālo sistēmu, kas ir viegli pieejama un var nodrošināt, ka attiecīgo personu pieteikumi tiek izskatīti objektīvi un saprātīgos termiņos un atļaujas izsniegšanas atteikumus ir iespējams pārsūdzēt tiesas procesā

(skat. pēc analoģijas 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-157/99 *Smits* un *Peerboms*, *Recueil*, I-5473. lpp., 90. punkts). Šajā sakarā ir jāatceras, ka Kopienu tiesības pieprasa efektīvu tiesisko kontroli attiecībā uz valsts iestāžu lēmumiem, kas pieņemti, piemērojot Kopienas tiesības, un ka efektīvas tiesiskās kontroles princips veido vispārēju principu, kas izriet no dalībvalstīm kopējām konstitucionālajām tradīcijām un ko paplašina Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā, [t.i.], konvencijas 6. un 13. pants (sevišķi skat. 1986. gada 15. maija spriedumu lietā C-222/84 *Johnston*, *Recueil*, 1651. lpp., 18. un 19. punkts, kā arī 2003. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-467/01 *Eribrand*, *Recueil*, I-6471. lpp., 61. punkts).

28 No iepriekš minētā izriet, ka, ja dalībvalsts ir izvēlējusies sistēmu, kas uzturēšanās atļauju ar mērķi veikt uzņēmējdarbību, pamatojoties uz Asociācijas nolīgumu, izsniegšanu pakļauj kontroles mehānismam pirms ieceļošanas tās teritorijā, dalībvalstij principā ir atļauts noteikt, ka tās imigrācijas iestādes bez tālākas izskatīšanas noraida uzturēšanās atļaujas pieteikumu, ko šiem mērķiem tās teritorijā iesniedzis Bulgārijas, Polijas vai Slovākijas pilsonis, ja tam nav pieprasītās pagaidu uzturēšanās atļaujas, kas viņam būtu bijis jāsaņem šīs dalībvalsts diplomātiskajās vai konsulārajās iestādēs izcelsmes valstī vai valstī, kurā viņš ilgstoši uzturas, pirms izceļošanas uz šo dalībvalsti.

29 Iesniedzējtiesa tomēr jautā, vai šāds atteikums atbilst Asociācijas nolīgumu noteikumiem, ja brīdī, kad attiecīgā persona iesniedz savu uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību, atļaujas pieteikumu, tā uzņemošajā dalībvalstī uzturas legāli citā, nevis pašnodarbinātas personas statusā un apgalvo, ka nepārprotami un acīmredzami atbilst pamatnosacījumiem, kas attiecas uz pagaidu uzturēšanās atļaujas un uzturēšanās atļaujas pašnodarbinātām personām izsniegšanu.

30 Runājot par apstākli, ka personas ir legāli uzturējušās Nīderlandē saskaņā ar brīvo periodu, ko nodrošina Nīderlandes tiesību akti, pirmkārt, ir jāatzīmē, ka valsts sistēmas, kas balstīta uz pārbaudes pasākumiem pirms ārvalstu pilsoņa izceļošanas uz dalībvalsti, lai veiktu tur uzņēmējdarbību kā pašnodarbināta persona, ietvaros viņa pagaidu ielaišana šīs valsts teritorijā uz citiem pamatiem, ja viņam trūkst ieceļošanas atļaujas, kas var tikt izsniegta pēc minētās pārbaudes, nav ekvivalenta šādai atļaujai tādējādi, ka viņš nevar paļauties tikai uz šādas pagaidu ielaišanas faktu, lai uzskatītu, ka ir ieguvis tiesības veikt uzņēmējdarbību šajā dalībvalstī kā pašnodarbināta persona (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Barkoci* un *Malik*, 77.–79. punkts).

31 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka ar Nolīguma starp Kopienām un Poliju 58. panta 1. punktu un līdz ar to ar Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 59. panta 1. punktu ir saderīgs uzņemošās dalībvalsts kompetento iestāžu atteikums pieteikumam, kas iesniegts saskaņā ar šo nolīgumu, respektīvi — 44. panta 3. punktu, 45. panta 1. punktu vai 45. panta 3. punktu, pamatojoties uz to, ka tad, kad pieteikums tika iesniegts, pieteicējs tās teritorijā uzturējās nelegāli, deklarējot šīm iestādēm nepatiesus faktus, lai iegūtu sākotnējo atļauju ieceļošanai šajā dalībvalstī uz kādiem citiem pamatiem, vai neievērojot kādu skaidri izteiktu ieceļošanas nosacījumu, kas attiecas uz viņam atļauto uzturēšanās laiku dalībvalstī (iepriekšminētais spriedums lietā *Gloszczuk*, 77. punkts).

32 Tas pats ir jāpiemēro, ja izrādās, ka pieteikums, kas iesniegts atbilstoši šiem noteikumiem, neatbilst precīziem nosacījumiem par attiecīgās personas ieceļošanu uzņemošajā dalībvalstī un jo īpaši tiem, kas attiecas uz atļauto uzturēšanās ilgumu šajā valstī.

33 Kā konstatēts šī sprieduma 24. punktā, ja Bulgārijas, Polijas vai Slovākijas pilsoņiem būtu atļauts iesniegt pieteikumu par uzņēmējdarbības veikšanu dalībvalstī saskaņā ar Asociāciju nolīgumiem, neskatoties uz faktu, ka viņi tās teritorijā ir ieceļojuši ar skaidru nosacījumu, ka uzturēsies tur tikai, maksimums, trīs mēnešus, šie pilsoņi varētu viegli apiet valsts tiesību normas par ārvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos, tā rezultātā mazinot Nolīguma starp Kopienām un Poliju 58. panta 1. punkta un Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 59. panta 1. punkta iedarbību.

34 Šajā sakarā ir jāņem vērā, ka Bulgārijas, Polijas vai Slovākijas pilsoņi, kas nepakļaujas attiecīgajai valsts iestāžu kontrolei, neievērojot nosacījumus, ar kuriem tiem tikušas piešķirtas tiesības ieceļot valsts teritorijā, nevar [savai] aizstāvībai izmantot Asociāciju nolīgumu noteikumus par tiesībām veikt uzņēmējdarbību, lai izvairītos no šādiem nosacījumiem.

35 Otrkārt, runājot par situāciju, kad Bulgārijas, Polijas vai Slovākijas pilsonis, kurš Nīderlandē piesakās uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību saskaņā ar Asociācijas nolīgumiem, atļaujas saņemšanai, apgalvo, ka nepārprotami un acīmredzami atbilst pamatprasībām, kas būtu bijušas jāpārbauda Nīderlandes tiesību aktos noteiktās iepriekšējās kontroles sistēmas ietvaros, ir pilnīgi skaidrs, ka Tiesa iepriekš minētā sprieduma *Barkoci* un *Malik* lietā 74. punktā izsprieda, ka Nolīguma starp Kopienām un Čehiju 45. panta 3. punkts un 59. panta 1. punkts neaizliedz kompetentajām uzņemošās dalībvalsts imigrācijas iestādēm pieprasīt Čehijas pilsonim pirms tā izceļošanas uz šo valsti saņemt ieceļošanas atļauju, kuras piešķiršana ir atkarīga no pamatnosacījumu par [tiesībām veikt] uzņēmējdarbību, tādu kā to, kas izteikti *Immigration Rules* 212. pantā, pārbaudes, ar nosacījumu, ka šīs iestādes izmanto

savu rīcības brīvību attiecībā uz ieceļošanas, lai veiktu uzņēmējdarbību, atļaujas pieteikumiem, kas iesniegti saskaņā ar šo līgumu, iebraucot valstī, tādējādi, ka atļauja Čehijas pilsonim var tikt piešķirta uz citiem, nevis *Immigration Rules* pamatiem, ja personas pieteikums precīzi un acīmredzami atbilst tādiem pašiem pamatnosacījumiem kā tie, kas tiktu piemēroti, ja viņš būtu pieprasījis atļauju Čehijas Republikā.

36 Tomēr, kā Tiesa ir precizējusi lietas *Barkoci* un *Malik* 72. pantā, tas tā ir tiktāl, ciktāl kompetentās imigrācijas iestādes uzņemošajā dalībvalstī piekopj politiku, kas neievēro ieceļošanas atļaujas obligātās prasības, ka tā atbilst iepriekšējās kontroles sistēmas loģikai, kā arī ir attaisnojama attiecībā uz Nolīgumu starp Kopienām un Čehiju, ka, izmantojot savu rīcības brīvību attiecībā uz pieteicēja individuālo stāvokli, šīs iestādes veic pārbaudi par pieteikuma par uzņēmējdarbības veikšanu pamatotību, kas, ieceļojot šajā dalībvalstī, iesniegts saskaņā ar šo nolīgumu, kura nav tik apjomīga kā tā, ko veic gadījumā, ja Čehijas pilsonis pieteikumu ieceļošanas atļaujas saņemšanai ir iesniedzis savā uzturēšanās valstī.

37 Kā savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos ir norādījusi iesniedzējtiesa un valdības, Nīderlandes tiesību sistēmā pretēji situācijai Apvienotajā Karalistē imigrācijas iestādēm nav šādu pilnvaru. Ja nav pagaidu uzturēšanās atļaujas, kas izsniegta Nīderlandes diplomātiskajās vai konsulārajās iestādēs personas izcelsmes valstī, saskaņā ar valsts tiesībām šīs iestādes principā nevar izsniegt uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību saskaņā ar Asociācijas nolīgumiem, atļauju un šajā nolūkā pārbaudīt, vai ir ievēroti pamatnosacījumi šīs atļaujas piešķiršanai.

38 Nekaitējot dalībvalsts iespējai noteikt iepriekšējās kontroles sistēmu, kas apvienota ar iespēju pārbaudīt pieteikumus, kuri iesniegti tieši valsts teritorijā, atbilstoši tādas iepriekšējās kontroles sistēmas, kādu izmanto Nīderlandē un kāda ir atļauta saskaņā ar Asociācijas nolīgumiem, loģikai dalībvalstij ir atļauts tās tiesību aktos noteikt, ka, ja nav ievērota prasība iepriekš iesniegt pieteikumu pagaidu uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību, atļaujas saņemšanai izcelsmes valstī vai valstī, kur viņi ir pastāvīgie iedzīvotāji, Bulgārijas, Polijas vai Slovākijas pilsoņiem, kas attiecīgi paļaujas uz Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punktu, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punktu un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punktu, šīs dalībvalsts kompetentās iestādes atsaka uzturēšanās atļauju, ko tie ir pieprasījuši, neatkarīgi no tā, vai faktiski ir ievēroti pamatnosacījumi, kuri attiecas uz pagaidu uzturēšanās atļaujas izsniegšanu (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Gloszczuk*, 70. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kondova*, 75. punkts).

39 No iepriekš teiktā izriet, ka uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

— Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punkts un 58. panta 1. punkts, lasot tos kopā, un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, principā neiestājas pret dalībvalsts tiesību aktiem, kuros ietverta iepriekšējās kontroles sistēma, kas pakārto ieceļošanu šīs dalībvalsts teritorijā, lai veiktu uzņēmējdarbību kā pašnodarbināta persona, pagaidu uzturēšanās atļaujas izsniegšanai šīs dalībvalsts diplomātiskajās vai konsulārajās iestādēs attiecīgās personas izcelsmes valstī vai valstī, kur tā ilgstoši uzturas. Šāda sistēma var likumīgi

pakārtot šādas atļaujas piešķiršanu nosacījumam, ka attiecīgajai personai ir jāpierāda, ka tai ir nodoms kļūt par pašnodarbināto, nestrādājot vienlaicīgi jebkādu algotu darbu, ne [arī] izmantojot valsts līdzekļus, un ka tai no paša sākuma ir pietiekoši finanšu līdzekļi, lai veiktu attiecīgo pašnodarbinātā darbību, un saprātīgas iespējas, lai tas izdotos. Sistēmai, ko piemēro šādām iepriekšējām uzturēšanās atļaujām, tomēr ir jābūt balstītai uz procesuālo sistēmu, kas ir viegli pieejama un var nodrošināt, ka attiecīgo personu pieteikumi tiek izskatīti objektīvi un saprātīgos termiņos un atļaujas izsniegšanas atteikumus ir iespējams pārsūdzēt tiesas procesā.

— Asociācijas nolīgumu noteikumi ir jāinterpretē tā, ka tie principā neiestājas pret to, ka valsts tiesību aktos tādējādi noteic, ka uzņemošās dalībvalsts kompetentās iestādes noraida uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību saskaņā ar Asociācijas nolīgumiem, atļaujas pieteikumu, kas ir iesniegts šīs valsts teritorijā, ja pieteikuma iesniedzējam nav pagaidu uzturēšanās atļaujas, ko pieprasa šie valsts tiesību akti.

— šajā sakarā mazsvarīgs ir pieteikuma iesniedzēja apgalvotais fakts, ka viņš nepārprotami un acīmredzami atbilst nepieciešamajiem pamatnosacījumiem pagaidu uzturēšanās atļaujas un uzturēšanās atļaujas izsniegšanai ar nodomu veikt šādu uzņēmējdarbību vai ka pieteikuma iesniedzējs pieteikuma iesniegšanas dienā legāli uzturas uzņemošajā dalībvalstī uz citiem pamatiem, ja izrādās, ka tas neatbilst precīzajiem nosacījumiem par attiecīgās personas ieceļošanu šajā dalībvalstī un īpaši tiem, kas attiecas uz atļauto uzturēšanās ilgumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

40 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumus, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Nolīguma starp Kopienām un Bulgāriju 45. panta 1. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, Nolīguma starp Kopienām un Poliju 44. panta 3. punkts un 58. panta 1. punkts, lasot tos kopā, un Nolīguma starp Kopienām un Slovākiju 45. panta 3. punkts un 59. panta 1. punkts, lasot tos kopā, principā neiestājas pret dalībvalsts tiesību aktiem, kuros ietverta iepriekšējās kontroles sistēma, kas pakārto ieceļošanu šīs dalībvalsts teritorijā, lai veiktu uzņēmējdarbību kā pašnodarbināta persona, pagaidu uzturēšanās atļaujas izsniegšanai šīs dalībvalsts diplomātiskajās vai konsulārajās iestādēs attiecīgās personas izcelsmes valstī vai valstī, kur tā ilgstoši uzturas. Šāda sistēma var likumīgi pakārtot šādas atļaujas piešķiršanu nosacījumam, ka attiecīgajai personai ir jāpierāda, ka tai ir nodoms kļūt par pašnodarbināto, nestrādājot vienlaicīgi jebkādu algotu**

darbu, ne [arī] izmantojot valsts līdzekļus, un ka tai no paša sākuma ir pietiekoši finanšu līdzekļi, lai veiktu attiecīgo pašnodarbinātā darbību, un saprātīgas iespējas, lai tas izdotos. Sistēmai, ko piemēro šādām iepriekšējām uzturēšanās atļaujām, tomēr ir jābūt balstītai uz procesuālo sistēmu, kas ir viegli pieejama un var nodrošināt, ka attiecīgo personu pieteikumi tiek izskatīti objektīvi un saprātīgos termiņos un atļaujas izsniegšanas atteikumus ir iespējams pārsūdzēt tiesas procesā;

2) **Asociācijas nolīgumu noteikumi ir jāinterpretē tā, ka tie principā neiestājas pret to, ka valsts tiesību aktos tādējādi noteic, ka uzņemošās dalībvalsts kompetentās iestādes noraida uzturēšanās, lai veiktu uzņēmējdarbību saskaņā ar Asociācijas nolīgumiem, atļaujas pieteikumu, kas ir iesniegts šīs valsts teritorijā, ja pieteikuma iesniedzējam nav pagaidu uzturēšanās atļaujas, ko pieprasa šie valsts tiesību akti;**

3) **šajā sakarā mazsvarīgs ir pieteikuma iesniedzēja apgalvotais fakts, ka viņš nepārprotami un acīmredzami atbilst nepieciešamajiem pamatnosacījumiem pagaidu uzturēšanās atļaujas un uzturēšanās atļaujas izsniegšanai ar nodomu veikt šādu uzņēmējdarbību vai ka pieteikuma iesniedzējs pieteikuma iesniegšanas dienā legāli uzturas uzņemošajā dalībvalstī uz citiem pamatiem, ja izrādās, ka tas neatbilst precīzajiem nosacījumiem par attiecīgās personas ieceļošanu šajā dalībvalstī un īpaši tiem, kas attiecas uz atļauto uzturēšanās ilgumu.**

[Paraksti]